

Kutatási jelentés a Harcsaszájú-barlangban

2015. év során végzett kutatási tevékenységről

Rövid összefoglaló

Az év során a Harcsaszájú-barlangba **12 alkalommal** szálltunk le, összesen 77 műszakban történt munkavégzés.

Új feltárásként csupán az Emeleten megismert **30 méter** hosszúságú szakasz említhető, így a barlang hossza lényegileg nem változott. A barlang állapotában jelentékenyebb változás nem állt be.

Általános megállapítások

Az évben nagyjából egyenletes eloszlásban 12 alkalommal, tehát havi egy alkalommal voltunk lent a barlangban.

Ez kevesebb, mint amennyi energiát az előző években rá tudtunk szálni a munkákra. Ennek számos oka közül kiemelhető, hogy a csoportnak sok energiája ment el az oktatásra, a kezdő barlangászok felzárkóztatására (melynek terepe nem a Harcsaszájú-barlang), nyáron a montenegrói kutatásokra (a Kétlyukú-barlangban országos jelentőségű sikereket értünk el), illetve a vezetők egyéb barlangos és magánéleti kötelességei miatt is kevesebb erő jutott ebben az évben a kutatásra. Ezt átmeneti jelenségnek gondoljuk, a jövőben reményeink szerint ismét több időt tudunk majd a Harcsaszájú-barlangra fordítani. Szintén a kisebb aktivitást indokolja, hogy a barlangban jelenleg nem olyan „egyértelműek” – ezáltal motiválóak – a végpontok. A régiek között van, amelyiknél reményt vesztettünk, az újakra még nem igazán kaptunk rá...

Végpontok, potenciális lehetőségek

Új bontást kezdtünk a barlang legmélyebb pontja közelében, a **Várkonyi-teremben**. Ezen a helyen egy barlangon belüli egykori „víznyelő” figyelhető meg, mely annak a pataknak a vizét nyelhetette el, melynek medre a Róka-boulevardtól mintegy 120 méteren keresztül végig követhető. A Várkonyi-terem nagy omladéktömbjei között a barlang bizonyára folytatódik lefelé, oda távozhatott egykor a víz. Eddig nem bátorkodtunk ehelyt bontani az omlásveszély és a feltételezhetően e ponton elnyelt sok agyag miatt. Most azonban találtunk pár méterre a legmélyebb ponttól egy helyet, ahol a szalban álló fal mellett védettebb körülmények között lehet megkísérelni a mélybe jutást.

A **Sisma-foszil** fölötti Szauron-teremben évekkal ezelőtt megkezdett bontásban idén kevés munka folyt. Igyekeztünk a Szauron-terem depóit is kicsit rendezni és könnyebben mászhatóvá tenni. A bontást nehezíti ezen a végponton a rossz szellőzés miatt a munka közben felgyülemlő szén-dioxid.

Az **Emelet** nevű járatrészben több helyen is megkíséreltünk továbbjutni. Az egyik pont a tavaly ősszel felfedezett Duplacsövű nevű járatban volt, ahol azonban egy ígéretes szűkület kibontásával, csupán néhány méternyi járat tárult föl egy omladékos álfenék alatt. Másik pont az Emelet legdélebbi hasadékaiban volt, ahol a járatlappal jelentő álfenék alá sikerült egy szűkület leküzdésével bemászni. Ez jelentette ezévi legnagyobb feltárásunkat; itt ugyanis mintegy 30 méter hosszúságban sikerült a járat alsó részén tekeregni, majd már ismert részekre visszajutni. E hasadék, illetve az egész Emelet legnyugatibb pontján is bontást kezdtünk, ahol a kövek között előre lehetett látni. Az egyik helyen egy testhossznyit jutottunk előre. E ponton az omladékos környezet kérdésessé teszi a további bontások racionalitását.

Az Emeletre való feljáró alatt, a hasadék folytatása elagyagosodott végpontban szűkül össze. Ezt a pontot is bontottuk két alkalommal annak reményében, hogy az Emelet alatti feltételezett járatok válnak ismertté, de munkánkat eddig itt sem koronázta siker.

A jelenlegi egyik legígéretesebb zónának a **PB-folyosó környezetét** gondolom. Itt a hasadékok alsó felét nagy kőzettömbökkel tagolt szövevényes járatstruktúra jellemzi. Ez a régió teljes egészében még nem lett átnézve, a belőle való kitörésre több irányban is esélyt látok. Egy közeli ponton, a Sokoban-terembe vezető kürtő-sorban ÉNY-i irányban korábban végzett bontásunk sajnos nem hozott átütő sikert, a hasadékban ugyan tovább lehetett haladni, de egyre inkább összeszűkül, s kiszélesítése indokolatlanul nagy energiabefektetéssel járna. Ennek ellenére más pontokon próbálkozva perspektivikusnak látom ennek a zónának a kutatását.

Egyéb tevékenységek

Több ízben leszállásunk célja nem (vagy nem csupán) közvetlenül a feltáró kutatás volt, hanem a barlang „karbantartására” irányuló egyéb tevékenységek is.

Így például több ízben dolgoztunk a Pöttyös-klubban felhalmozódott bontási törmelék reponálásán, ezáltal a főútvonal kényelmesebbé tételén. Itt említhető hasonló munkaként, hogy az Emeleten egy szűkület kivésésével sikerült sokkal könnyebben, kötél nélküli is megközelíthetővé tenni a járatrész legdélebbi hasadékát.

Elkezdtek a barlang korábban bontott, de felhagyott végpontjainak szisztematikus átnézését, hogy az esetlegesen e pontokon maradt szerszámokat kihozzuk a barlangból.

Egy alkalommal a Harcsaszájú-barlang bejárati csarnoka és a Bagyura-barlang közötti eltömődött járat kitisztításán is dolgoztunk. Az átjárhatóságot még nem sikerült ismét létrehozni.

Február 1-én a mi csoportunk tagjai is csatlakoztak az egész rendszerben végrehajtott denevérszámláló akcióhoz a Harcsaszájú-barlang érintett részeinek átvizsgálásával. Az eredményekről külön dokumentációban számoltunk be.

Egy leszállás a Kovás-folyosó fotódokumentálására irányult.

Ebben az évben térképezési munkákat nem végeztünk a barlangban. Legutóbb 2014 decemberében adtunk le poligont, mely az ismert járatok túlnyomó többségét ábrázolta. Azóta érdemi feltárás híján nem poligonoztunk.

Budapest, 2015. december 31.

Nyerges Attila
kutatásvezető

Nagy Gergely
kutatásvezető-helyettes

Szabó Lénárd
kutatásvezető-helyettes